

Tęsiamas Baltijos šalių intelektualinis bendradarbiavimas

Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijos prasidėjo prieš 80 metų Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Tuomet kongreso rezoliucijoje siūlyta, kad kiekviena Baltijos šalis, įskaitant Suomiją, įsteigtų savo mokslų akademiją (MA). Tą įvykdyti iki karo ir okupacijos pradžios visiškai pavyko Estijai (Estijos MA įsteigta 1938 m.); Latvijoje 1936 m.

įkurtas Istorijos institutas, vėliau tapęs Latvijos MA sudėtine dalimi; Lietuvoje 1939 m. vasarį pradėjo veikti A. Smetonos Lituanistikos institutas – pagrindas kurti MA Lietuvoje 1941 m., jau aneksijos sąlygomis. Estijai, Latvijai ir Lietuvai atgavus nepriklausomybę, konferencijų iniciatyva vėl atgimė Rygoje 1999 m.

Iš kairės: Estijos MA prezidentas T. Somerė, Lietuvos MA prezidentas V. Razumas, LMA tikrasis narys Z. Norkus ir Latvijos MA prezidentas O. Sparytis. J. Brencio nuotr.

☞ Sveikiname prof. Zenoną Norkų, Lietuvos mokslininką, pelniusį Baltijos šalių akademijų medalių, ir linkime didžiulio mokslinės veiklos pasekėjų būrio.

2015 metų – jau 14-oji – Baltijos intelektualinio bendradarbiavimo konferencija įvyko balandžio 20–21 d. Rygoje ir Jelgavoje. Latvijos MA rengtos konferencijos tema – mokslų akademijų vaidmuo tyrimų ir inovacijų politikoje. Dalyvavo ir kalbėjo trijų Baltijos šalių mokslų akademijų prezidentai, mokslo administratoriai ir garsūs tyrėjai iš Vokietijos, Lenkijos, Norvegijos, Suomijos ir Slovakijos. Žymiausieji Estijos, Latvijos ir Lietuvos akademinių bendruomenių atstovai savo pranešimus skyrė mokslinių tyrimų sėkmingo koordinavimo, tarptautinio finansavimo šaltinių, iššūkių ir perspektyvų strategiškai svarbiose srityse baltiškoms ir globalioms perspektyvoms.

Latvijos MA prezidentas Ojars Sparytis (Ojārs Spārītis), atidarydamas konferenciją, priminė keletą šiais metais minimų labai reikšmingų sukakčių. Tai „Kuršo mokslų ir menų draugijos“ Mintaujoje (Jelgavoje) įkūrimo 200-osios metinės, 80-osios metinės, kai įvyko pirmoji Baltijos intelektualinio bendradarbiavimo konferencija Kaune, 25-eri metai, kai pasirašytas Estijos, Latvijos ir Lietuvos mokslų akademijų pareiškimas dėl bendradarbiavimo (birželio 28 d.). Be to, lygiai prieš 25-erius metus (birželio 21 d.) Latvijos savivaldos deputatai, susirinkę Rygos stadione „Daugava“, įpareigojo Parlamentą skelbti atkuriamą Latvijos nepriklausomybę.

Prezidentas Ojars Sparytis pažymėjo: „[...] Mūsų mokslinis bendradarbiavimas gali ir turi sujungti pasaulį naujais – kūrybiško ir etiško požiūriu į visas tiriamas problemas – ryšiais, suteikiančiais pasaulio geopolitinei minčiai naują globalios atsakomybės lygmenį. Kiekvieną mūsų jau palietė globaliai plintantys žmogaus darbų neigiami aspektai, tačiau kiekvienas mūsų turi giliai išlavintą mokslininko protą, intelektualius įrankius ir moralinę teisę veikti žmonijos gerovės vardan, ir aš tikrai tikiu šiuo „faustiškuoju“ idealizmu“.

Estijos MA prezidentas Tarmas Somerė (Tarmo Soomere) kalbėjo, kad „[...] Nors šalis kurį laiką tikrai gali išsilaikyti netaikydama aukščiausios akademinės kompetencijos kaip sisteminės dalies priimant vyriausybės ir parlamento lygio sprendimus, tačiau būtų išteklių švaistymas, jei teisingai nepasinaudotume tuo, kas geriausia moksle. Dabartinis mūsų Akademijos tikslas yra įteisinti nuolatinį savo kompetencijos indėlį visos šalies labui, pirmiausia suteikiant mokslinį pagrindą perspektyvų paieškai ir derinant atskirų ministerijų poreikį aukšto lygio kompetencijai su esamu tyrėjų potencialu“.

Lietuvos MA prezidentas Valdemaras Razumas kalbėjo apie rengiamą naują Mokslo ir studijų įstatymo projektą, kuriame „Pirmą kartą po 1991-ųjų valstybė suteikia politinę galią Akademijai įgyvendinti mokslo ir studijų politiką. [...] Be to, įstatymo projekto 15-asis straipsnis „Lietuvos mokslų akademija“ skelbia, kad Lietuvos MA yra valstybės ekspertas nagrinėjant mokslo ir studijų strateginius aspektus. Taigi, jei šį įstatymą priims Seimas 2015 m., mūsų Akademijai kils naujų iššūkių ir naujų funkcijų. Tačiau tai – ateities planai“.

Konferencijoje buvo iškilmingai įteikti Baltijos šalių akademijų medaliai trimis mokslininkams. Pēteris Jervelaidas (Peeter Järvelaid, Estija) apdovanotas už didelį indėlį į teisės istoriją ir lyginamąją teisę bei Estijos, Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimą. Benediktas Kalnačas (Benedikts Kalnačs, Latvija) šio įvertinimo susilaukė už ilgametį vaisingą indėlį į lyginamąsias literatūros studijas Baltijos jūros šalyse. Zenonui Norkui medalis skirtas už baltiškąjį lyginamosios istorinės sociologijos studijų pavyzdį nagrinėjant suverenių Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos valstybių būtį.

Balandžio 20 d. konferencija tęsė darbą Jelgavoje: susitikimo akcentas buvo būtent ten prieš 200 metų įkurtos Kuršo mokslų ir menų draugijos, kuriai priklausė ir žymusis mūsų tėvynainis Teodoras Grotusas, minėjimas. Atidengta memorialinė lenta, pristatytas proginis Latvijos pašto ženklas, Latvijos MA Senato primininkas prof. Janis Stradinis (Jānis Stradiņš) perskaitė pranešimą apie draugiją. Vėliau tarp kitų buvo išklausytas ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos Centro valdybos pirmininko Pauliaus Subačiaus kviestinis pranešimas krikščioniškojo pilietiškumo tema. Estijos, Latvijos ir Lietuvos MA prezidentai pasirašė akademijų mokslinio bendradarbiavimo sutarties atnaujintą protokolą, apibrėžiantį mokslininkų tarpakademinių mainų principus bei sąlygas iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Estijos MA prezidento Tarmo Somerės žodžiais, „skirtingai nuo klasikinių solitonų, atkuriančių savo iki sąveikos buvusias savybes, mes visi praturtėjame pasikalbėję vienas su kitu“. Šis pastebėjimas galioja ir Baltijos šalių mokslininkų intelektualinio bendradarbiavimo konferencijai, kurios darbai tolesnei sklaidai ir išsamiam susipažinimui šeimininkų rūpesčiu bus išleisti rudenį.

**LMA Organizacinio skyriaus vadovas
dr. Andrius Bernotas**

LMA prezidento ir prezidiumo veikla

Antrąjį metų ketvirtį LMA prezidento Valdemaro Razumo darbotvarkėje gausu posėdžių, pasitarimų, konferencijų, renginių Akademijoje bei valdžios, mokslo ir studijų institucijose.

Birželio 3 d. V. Razumas dalyvavo Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto posėdyje, kuriame buvo svarstoma LMA 2014 m. veiklos ataskaita. Ataskaita buvo teigiamai įvertinta ir patvirtinta bendru komiteto narių sutarimu. Po posėdžio prezidentui teko bendrauti su naujuoju komiteto pirmininku Raimundu Paliuku, kuris gerai įvertino Akademijos veiklą, palankiai atsiliepė apie LMA nario Jurgio Vilemo iniciatyvą organizuojamus seminarus Lietuvos energetikos politikos, ekonomikos ir aplinkosaugos klausimais, domėjosi Kauno miesto savivaldybės įsteigta Kauno mokslininko premija, kur LMA vertina kandidatų paraiškas ir išrenka laureatą, organizuoja premijos įteikimo iškilmes, ir pasiūlė šią iniciatyvą paskleisti kitiems regionams. Seime V. Razumas taip pat dalyvavo diskusijoje „Lietuva – inovatyvi šalis! Misija (ne)įmanoma?“, Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto posėdyje dėl Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo programos projekto (05-13), konferencijoje „Lietuvos gyventojų sovietinio genocido organizatoriai ir vykdytojai: istorinis, moralinis ir teisinis atsakomybės įvertinimas“, kuriame išskilmingai pasveikino LMA narį Antaną Kudzij 90 metų jubiliejais proga (05-22), bei buvo pakviestas į Europos aplinkos agentūros ataskaitas apie Europos aplinkos būklę – „Europos aplinka: būklė ir raidos perspektyvos 2015“ – pristatymą (06-10).

V. Razumas dalyvavo renginyje, skirtame pažymėti sumanios specializacijos strategijos įgyvendinimo pradžią, ir surengtoje spaudos konferencijoje, kur į žurnalistų klausimus atsakinėjo Vyriausybės kancelerio pirmasis pavaduotojas dr. Rimantas Vaitkus, Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas prof. Dainius Haroldas Pauža ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentas Gediminas Rainys (LRV, 06-12).

LMA prezidentas V. Razumas dalyvavo LRV strateginio komiteto (LRV, 04-27), Tyrėjų karjeros programos valdymo komiteto (ŠMM, 04-13, 04-27), 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto posėdžiuose (04-23, 05-19, 06-18), buvo pakviestas į

MOSTA organizuojamą diskusiją „Mokslinės veiklos palyginamojo tyrimo ir jo rezultatų aptarimas“ (04-15).

V. Razumas dalyvavo Kauno technologijos universiteto (KTU) organizuojamoje tarptautinėje konferencijoje „Lietuvos mokslas ir pramonė 2015: ateities gamyba 2030“ bei KTU ir UAB „Lietuvos energija“ mokslinių tyrimų centro atidaryme (04-22), Gamtos tyrimų centro Atviros prieigos centro atidarymo iškilmėse (04-30), Saulėtekio slėnio technologijų ir inovacijų centro atidarymo šventėje (06-10).

V. Razumas tarė įžangos žodį konferencijoje, skirtoje Romualdai Ozolui atminti (05-08), atidarė Lietuvos nacionalinę fizikos konferenciją (06-17), konferenciją „Vaiko teisė naudotis tobuliausiomis sveikatos sistemos paslaugomis“ (04-10), seniausio slavų raštijos paminklo Lietuvoje „Turovo evangelijos“ faksimilinio leidinio (06-18) bei Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro ir ES šalių akademijų mokslo konsultacinės tarybos jungtinės ataskaitos „Panaudoto branduolinio kuro ir jo atliekų tvarkymas“ (*Management of spent nuclear fuel and its waste*) pristatymus (06-17). LMA prezidentas buvo pakviestas į Lenkijos Respublikos (04-30), Azerbaidžano Respublikos (05-26), Austrijos (06-03), Jungtinės Karalystės (06-11), Japonijos (06-16) ambasadų Lietuvoje renginius.

* * *

Balandžio 14 d. LMA prezidiumo posėdyje buvo patvirtintas LMA 2014 m. veiklos ataskaitos projektas. Taip pat galutinai aptarta balandžio 28 d. ataskaitinio LMA narių visuotinio susirinkimo darbotvarkė, patvirtintas kvietimas teikti paraiškas LMA jaunųjų mokslininkų stipendijoms. Posėdyje nuspręsta rudėnį organizuoti naujus LMA narių rinkimus ir nutarta mokslų skyriuose aptarti LMA tikrųjų narių laisvų vietų skaičių pagal specialybes.

Gegužės 12 d. Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC) direktoriaus LMA tikrojo nario Zenono Dabkevičiaus iniciatyva LMA prezidiumo išvažiuojamasis posėdis vyko LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute (Babtai, Kauno r.). Jame dalyvavo LMA prezidiumo nariai – LMA prezidentas Valdemaras Razumas, vyriaus. mokslinis sekretorius

Gegužės
12 d. LMA
prezidiumo
išvažiuojamasis
posėdis.
LAMMC
Sodininkystės ir
daržininkystės
instituto
laboratorijoje

bei Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas Vytautas Basys, Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus pirmininkas Aleksandras Vasiliauskas, Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus pirmininkas Feliksas Ivanauskas, Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus pirmininkas Zenonas Dabkevičius. Posėdyje taip pat dalyvavo LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės instituto direktorius dr. Audrius Sasnauskas, LMA tikrieji nariai Pavelas Duchovskis, Vidmantas Stanys, Pranas Viškelis, Sodininkystės ir daržininkystės instituto Biochemijos ir technologijos laboratorijos vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Česlovas Bobinas bei BMGMS mokslinė sekretorė dr. Jadvyga Olechnovičienė ir vyr. referentė Lyda Milošienė. Buvo svarstyti klausimai dėl LR Prezidentų vardinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams konkurso paraiškų priėmimo rezultatų ir paraiškų vertinimo komisijų sudarymo, taip pat dėl LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso nuostatuose nustatyto amžiaus cenzų. V. Razumas ir D. Kaunas pateikė informaciją apie LMA delegacijos dalyvavimą XIV-ojoje Baltijos šalių intelektualio bendradarbiavimo konferencijoje, aptarti kiti einamieji reikalai.

Pasibaigus posėdžiui, LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės instituto direktorius dr. A. Sasnauskas supažindino su instituto struktūra, istorija ir jo veikla. LMA prezidiumo nariai aplankė laboratorijas, skyrius, susipažino su kolekcijomis, šiltnamiais, medelynais. LMA tikrasis narys P. Duchovskis pristatė Augalų fiziologijos laboratorijos mokslinę veiklą ir inovatyvius sprendimus. LMA tikrasis narys

V. Stanys Sodo augalų genetikos ir biotechnologijos skyriuje parodė ir apibūdino naujas augalų veisles. LMA tikrasis narys P. Viškelis supažindino su Biochemijos ir technologijos laboratorijos moksline veikla ir naujų produktų kūrimo technologijomis. Prof. P. Viškelių dėka buvo aplankyta integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ Komunikavimo ir technologijų perdavimo centro atviros prieigos vaisių ir daržovių perdirbimo technologijų modeliavimo laboratorija.

Prezidiumo nariai labai gerai įvertino LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės instituto veiklą bei pateikė siūlymų dėl tolesnės organizacinės ir mokslo tiriamosios veiklos tobulinimo.

Gegužės 26 d. LMA prezidiumo posėdyje buvo išklausa informacija apie gautas LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso paraiškas ir patvirtintos paraiškų vertinimo komisijos. Viceprezidentas Domas Kaunas informavo apie Lietuvos periodinių mokslo leidinių atrankos rezultatus. Buvo išklausa HSMS narių išvažiuojamojo posėdžio į Klaipėdos universitetą ataskaita. LMA prezidiumo nariai pritarė prezidento siūlymui įsteigti naują LMA apdovanojimą – LMA Garbės ženklą. Nutarta ŠMM pateikti LMA siūlytus kandidatus į Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pavaduotojus: Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto pirmininke – LMA tikrąją narę Grasildą Blažienę, Gamtos ir technikos mokslų komiteto pirmininku – LMA tikrąjį narį Jūrą Banį. 2015 metų Baltijos Asamblėjos apdovanojimams gauti buvo iškelta LMA tikrojo nario Zenono Norkaus kandidatūra.

Birželio 9 d. V. Razumas pateikė informaciją apie LMA 2014 m. veiklos ataskaitos svarstymą birželio 3 d. Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitete. Taip pat buvo aptarti Lietuvos Respublikos Prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio, Kazio Griniaus, Jono Žemaičio ir Algirdo Brazausko vardinėms stipendijoms gauti atrankos rezultatai.

LMA, įkurta 1941 m. sausio 16 d., kitais metais minės 75-metį. D. Kaunas pristatė tai progai skirtą renginių ir užduočių projektą. Buvo išklaustyta MFChMS delegacijos į Klaipėdos universitetą bei

TMS narių į Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų terminalą ataskaitos.

Birželio 23 d. LMA prezidiumo posėdyje dalyvavo LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius dr. Sigitas Narbutas, kuris pristatė LMA 75-mečiui skirtos parodos LMA Vrublevskių bibliotekoje koncepciją. Taip pat buvo išklausti ir patvirtinti LMA stipendijų jauniems mokslininkams konkurso paraiškų vertinimo rezultatai.

Parengė

LMA vyr. referentė Lyda Milošienė

LMA narių visuotinis susirinkimas

Balandžio 28 d. įvyko ataskaitinis LMA narių visuotinis susirinkimas. Pradėdamas sesiją, LMA prezidentas Valdemaras Razumas pakvietė tylos minute pagerbti LMA užsienio nario Leonido Suščenios (1929-11-11–2015-04-20) atminimą.

Iškilminga sesijos dalis prasidėjo suaktyvininku – LMA narių Vytauto Kontrimavičiaus, Vytauto Konstantino Sirvydžio, Vytauto Jono Sirvydžio, Giedriaus Uždavinio – bei LMA tikrojo nario Artūro Žukausko, tapusio Vilniaus universiteto rektoriu, sveikinimais.

Pagal tradiciją per ataskaitinę sesiją LMA vadovybė – prezidentas Valdemaras Razumas, viceprezidentas Domas Kaunas, vyriaus. mokslinis sekretorius Vytautas Basys – įteikė diplomus 2014 m. LMA premijų laureatams. Prof. habil. dr. Kęstutis Jarašiūnas pelnė LMA Povilo Brazdžiūno premiją už darbų ciklą „Dinaminės holografijos metodų sparčių vyksmų stebėsenai puslaidininkuose sukūrimas ir plėtra“, LMA tikrasis narys Eugenijus Manstavičius – Jono Kubiliaus premiją už ciklą „Darbai iš tikimybinės skaičių teorijos ir kombinatorikos“. Diplomai ir pagyrimo raštai įteikti jauniems mokslininkams, doktorantams ir studentams.

Sesijos metu iškilmingai LMA ir Lietuvos lazerių asociacijos bendradarbiavimo sutartį pasirašė LMA prezidentas V. Razumas ir Lietuvos lazerių

Iš kairės: Lietuvos lazerių asociacijos prezidentas LMA tikrasis narys A. P. Piskarskas ir LMA prezidentas V. Razumas

asociacijos prezidentas LMA tikrasis narys Algis Petras Piskarskas.

Vėliau LMA prezidentas pristatė LMA 2014 m. veiklos ataskaitą. Pradžioje prezidentas pakvietė tylos minute pagerbti 2014 m. išėjusių žymių mokslininkų, penkių LMA narių – Broniaus Grigelionio, Leono Kadžiulio, Algimanto Jono Marcinkevičiaus, LMA prezidento Juro Poželos, LMA užsienio nario Arvydo Klierės – atminimą.

LMA nariai buvo iš anksto susipažindinti su 2014 m. LMA veiklos ataskaitos projektu. Diskusijoje kalbėjo LMA nariai Eugenijus Butkus, Vytautas Basys, Leonardas Kairiūkštis. Ataskaita buvo vieningai patvirtinta, vėliau ją svarstys ir įvertins Lietuvos

LMA prezidiumo nariai su 2014 m. LMA premijų laureatais

Respublikos Seimas. Taip pat patvirtinti nutarimai dėl 2014 m. metinės pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos bei 2015 metų LMA pajamų ir išlaidų sąmatos.

Sesijos metu veikė 2014 m. išleistų leidinių paroda: stenduose buvo eksponuojamos LMA narių išleistos monografijos, periodiniai mokslo žurnalai, LMA Užsienio kalbų centro leidiniai.

LR Prezidentų vardinių stipendijų konkursas

LMA, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. kovo 21 d. nutarimą Nr. 310 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio, Kazio Griniaus, Jono Žemaičio ir Algirdo Brazausko vardinių stipendijų įsteigimo“, jau ketvirtus metus atrinko kandidatus vardinėms stipendijoms.

Šiemet pirmą kartą pretendentų paraiškų registracija vyko LMA svetainėje. Pagal aukštųjų mokyklų pateiktus konkursui kandidatų sąrašus turėjo užsiregistruoti 120 studentų, gauta 111 paraiškų iš devyniolikos Lietuvos aukštųjų mokyklų (2014 m.

buvo 94 paraiškos). Negauta paraiškų iš kolegijų humanitarinių ir fizinių mokslų studijų sričių, todėl paskirtos 28 stipendijos iš 30 galimų. Iš jų: Antano Smetonos stipendijų – 9 (4 humanitarinių mokslų studijų sričiai ir 5 – meno studijų sričiai); Aleksandro Stulginskio stipendijų – 4 (fizinių mokslų studijų sričiai); Kazio Griniaus stipendijų – 5 (biomedicinos mokslų studijų sričiai); Jono Žemaičio – 5 (technologijos mokslų studijų sričiai); Algirdo Brazausko – 5 (socialinių mokslų studijų sričiai).

LMA Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus mokslinė sekretorė Silva Aukštinaitytė

>>> LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ organizavo „Mokslo žinių dienas“ Vilniaus mokyklų ir gimnazijų moksleiviams. VU doc. Irena Šalnaitė balandžio 9 d. ir gegužės 4 d. skaitė paskaitas abiturientams „Kaip įveikti stresą prieš egzaminus?“. Balandžio 17 d. VU doc. Saulius Kleiza lankėsi Vilniaus Aleksandro Puškino vidurinėje mokykloje ir skaitė paskaitą „Naujausios idėjos fizikoje“. Balandžio 28 d. Vilniaus „Minties“ gimnazijoje mokiniai klausė VU doc. Brigitos Speičytės paskaitos „XXI a. įžvalgos Antano Barausko kūryboje“. Gegužės 12 d. Mykolo Romerio universiteto doc. Dovydas Juška Vilniaus Fabijoniškių vidurinės mokyklos moksleiviams skaitė paskaitą „Informacinės technologijos. Kas nauja?“. Vilniaus vidurinių mokyklų moksleiviai aplankė VU biochemijos laboratorijas, klausėsi LMA tikrojo nario Valdo Laurinavičiaus pasakojimo apie biochemijos mokslo pasiekimus. Gegužės–birželio mėnesiais mokyklų ir gimnazijų moksleiviai dalyvavo edukacinėje programoje „Verkių dvaro istorija“ ir „Ignotas Jokūbas Masalskis – viena ryškiausių Apšvietos laikmečio asmenybių“.

>>> Balandžio 17 d. organizuota nacionalinė užkrečiamųjų ligų konferencija „Naujų vakcinų įtraukimas į Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių: patirtis, ateities planai ir iššūkiai“.

Koncertas Motinos dienai

>>> Balandžio 23 d. LMA TMS ir skyrius „Mokslininkų rūmai“ surengė renginį iš ciklo „Profesorius ir jo mokykla“, kuriame dalyvavo LMA nariai Ramutis Bansevicius ir Genadijus Kulvietis. Jie moksleiviams, besidomintiems fizika, skaitė paskaitą „Pjezomechanika Lietuvoje: nuo žaislų iki pjezoelektrinių robotų“ ir demonstravo robotus. Renginį vedė ir apie profesorių veiklą kalbėjo LMA Technikos mokslų skyriaus pirmininkas Gintautas Žintelis.

>>> Balandžio 28 d. įvyko ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas, kuriame svarstyta skyriaus 2015 m. veiklos plane numatytų priemonių vykdymo eiga, aptarta, kokių mokslo krypčių atstovų yra per mažai LMA, siekiant užtikrinti rezultatyvią skyriaus veiklą, ir kokių specialybių laisvas LMA tikrųjų narių vietas reikėtų skelbti. Aptarta skyriaus gegužės 28 d. išvažiuojamojo posėdžio darbotvarkė bei kiti klausimai. Skyriaus 20-ties metų veiklai pažymėti nutarta 2016 m. organizuoti mokslinę konferenciją apie tai, ką mokslas davė žemės ūkiui per pastaruosius 20 metų.

>>> Balandžio 30 d. organizuota diskusijos apie atnaujinamą Lietuvos energetikos strategiją I-oji dalis – „Šilumos ūkio raida“.

>>> Gegužės 5 d. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ ir Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetė muzikos mokykla surengė koncertą, skirtą Motinos dienai „Tu – spindulys, nušvietęs mano kelią“. Dalyvavo muzikos mokyklos dėstytojos Laimos Domikaitės vokalo klasės mokiniai, pianistė Vaiva Blažienė. Jie atliko populiariosios klasikos muzikinių kūrinių, skaitovė Aldona Daučiūnienė skaitė lietuvių poetų eilių, skirtų Motinai.

>>> Gegužės 6 d. įvyko XXI-oji tarptautinė mokslinė praktinė konferencija „Žmogus

ir gamtos sauga 2015“ (Aleksandro Stulginskio universitetas).

>>> Gegužės 6 d., Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos išvakarėse, LMA buvo apdovanoti lietuvių kalbos redaktoriai, kurių redaguoti aukštųjų mokyklų vadovėliai geriausiai įvertinti per Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) atliktą akademinės lietuvių kalbos taisyklingumo tyrimą. Renginį organizavo VLKK, LMA ir Lietuvos akademinių leidyklų asociacija.

>>> Gegužės 7 d. Sodininkystės ir daržininkystės institute Babtuose organizuotas seminaras „Sodininkystės ir daržininkystės mokslo aktualijos ir perspektyvos“ bei sodo žydėjimo šventė.

>>> Gegužės 7 d. įvyko renginys, skirtas Spaudos dienai. Buvo pristatyta prof. Liberto Klimkos ir prof. Juozo Algimanto Krikštopaičio knyga *Istorijos vėjų pagairėje. Lietuvos mokslo ir švietimo raidos bruožai*. Sutiktuose dalyvavo knygos autoriai, LMA tikrasis narys Algirdas Gaižutis, LEU doc. Romualdas Juzefovičius, leidyklos *Didaktika* direktorius Remigijus Martinavičius. Renginį vedė LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius dr. Sigitas Narbutas. Meninę programą atliko Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentė Barbora Lazauskytė ir pianistė Elžbieta Lazauskytė. Šioje knygoje du profesorai mokslo istorikai L. Klimka ir J. A. Krikštopaitis aptaria Lietuvos švietimo ir mokslo raidos esminius etapus, parodydami jų svarbą tautos ir valstybės istorijoje. Šios įžvalgos konkretinamos pasitelkiant istorinius įvykius ir reiškinius, skatinusius visuomenės raidą Lietuvos valstybingumo link. Tai buvo bendras skyriaus „Mokslininkų rūmai“ ir Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus renginys.

>>> Gegužės 7 d. LMA įvyko susitikimas-seminaras su Europos Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų Generalinio direktorato (DG RTD D4) atstovu Wolfgangu Šnaidieriu (Wolfgang Schneider).

>>> Gegužės 8 d. LMA surengta konferencija Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui Romualdui Ozolui atminti.

>>> Gegužės 12 d. Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius, LMA tikrojo nario Antano Andrijausko

iniciatyva, organizavo diskusiją „Orientalistika, civilizacinė ir kultūrinė komparatyvistika Lietuvoje: iš sovietmečio į ateitį“, kur buvo apžvelgta šių mokslinių tyrimų krypties raida ir perspektyvos. Dalyvavo prof. A. Andrijauskas, prof. Audrius Beinorius, dr. Valdas Jaskūnas, dr. Naglis Kardelis, dr. Loreta Poškaitė, dr. Vytautas Rubavičius, dr. Aivaras Stepukonis, diskusijai vadovavo V. Rubavičius.

>>> Gegužės 12 d. LSMU Veterinarijos akademijoje įvyko paroda-konferencija „Saugus ir sveikas maistas“. Šį renginį organizavo LSMU Veterinarijos akademijos Maisto saugos ir kokybės katedra bei LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Zootechnikos ir veterinarinės medicinos sekcija.

Pastarųjų metų pasaulio mokslinėje bei populiarioje spaudoje daug dėmesio skiriama žmonių mitybai ir sveikatingumui, saugiam maistui. LSMU Veterinarijos akademijos Veterinarijos fakultete yra specifinės ir tam skirtos dvi studijų programos: veterinarinė maisto sauga ir maisto mokslas. Jau tampa tradicija, kad šių programų studentai, magistrantai pavasario semestre kartu su katedros dėstytojais, mokslininkais organizuoja renginį, kuriame ne tik diskutuoja apie maisto kokybę, saugų ir sveiką maistą, bet ir pristato įvairius sveiko maisto gaminius: mišraines, kepinus ir t. t. Konferencija sudomino ir gamintojus, propaguojančius sveiką maistą. Jie taip pat savo ekspozicijoje pristatė savo gaminius.

>>> Gegužės 12 d. AB „Achemoje“ įvyko LMA Technikos mokslų skyriaus išvažiuojamasis posėdis „Gamybės procesų pažanga“.

>>> Gegužės 13 d. ŽŪMM skyriaus Miškininkystės mokslų sekcija kartu su skyriumi „Mokslininkų rūmai“ organizavo diskusiją „Kuršių nerijos, kaip UNESCO kultūros vertybių paveldo objekto, miškų tvarkymo koncepcija“, kurioje dalyvavo Aleksandro Stulginskio, Vilniaus universitetų, LAMMC Miškų instituto mokslininkai, Aplinkos ministerijos, Generalinės miškų urėdijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos, Kuršių nerijos nacionalinio parko ir kitų suinteresuotų institucijų atstovai. Buvo išklausti mokslininkų pranešimai ir siūlymai dėl Kuršių nerijos miškų tvarkymo principinių nuostatų, dėl medžių rūšių santykio, ypač dėl kalnapušių želdinių likimo. Kuršių nerija pasauliniu mastu žinoma kaip UNESCO kultūros paveldo objektas, kurio vertę lėmė

Gegužės 26 d. LMA įvyko paskaita „Aukštadažnės akustinės bangos“ iš ciklo „2014 m. Lietuvos mokslo premijos laureatų paskaitos“. Premijos laureatai (iš kairės): prof. Daumantas Čiplys, dr. Vytautas Samulionis ir dr. Romualdas Rimeika

žmogaus veiklos padariniai, tarp jų ir kalnapušių želdiniai, todėl jiems turėtų būti taikomas apsaugos režimas. O Lietuvoje paprastai akcentuojamas Kuršių nerijos, kaip gamtinės saugomos teritorijos, kurioje svetimžemės medžių rūšys netoleruojamos, statusas. Dėl to kyla nesutarimų tarp kraštovarkos specialistų bei kultūros paveldo puoselėtojų ir gamtosaugininkų, besirūpinančių natūralia biologine įvairove. Šių skirtingų interesų derinimas – svarbus nūdienos uždavinys, kuriam diskusijoje ir buvo skirtas svarbiausias dėmesys. Diskutuota ir apie konkrečių siūlymų įgyvendinimo galimybes, degimviečių tvarkymą.

Sudaryta darbo grupė, vadovaujama ŽŪMMS Miškininkystės sekcijos pirmininko LMA tikrojo nario Dariaus Danusevičiaus, kuri turi apibendrinti diskusijos rezultatus ir parengti rekomendacijas suinteresuotoms institucijoms dėl Kuršių nerijos miškų tvarkymo.

LMA narys Stasys Karazija

>>> Gegužės 14 d. Vytauto Didžiojo universitete įvyko IX-oji tarptautinė mokslinė konferencija „Gyvasis gamtos ženklas“.

>>> Gegužės 20 d. iš ciklo „2014 m. Lietuvos mokslo premijos laureatų paskaitos“ organizuoti prof. Ramūno Garunkščio pranešimas „Dzeta funkcijos. Universalumas, nuliai ir momentai“ ir dr. Giedriaus Sasnausko, dr. Gintauto Tamulaičio, dr. Mindaugo Zarembos pranešimas „Nauji taikiniai specifinių endonukleazų sąveikos su DNR, reguliacijos ir katalizės mechanizmai“.

>>> Gegužės 21–22 d. Kauno technologijos universitete įvyko X-oji tarptautinė konferencija FOODBALT – 2015. Susirinko 158 dalyviai iš dešimties šalių: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Prancūzijos, Lenkijos, Anglijos, Turkijos, Islandijos, Ukrainos, Čekijos. Pagrindinės konferencijos temos: maisto chemija ir analizė, mityba ir sveikata, bioaktyvūs maisto komponentai, maisto juslinės savybės, kokybė ir sauga, naujų produktų kūrimas ir funkcionalusis

maistas, maisto perdirbimas, pakavimas ir laikymas. Konferencijoje dalyvavę LMA tikrieji nariai Pranas Viškelis ir Pavelas Duchovskis su kolegomis pristatė šešis mokslinius pranešimus.

>>> Gegužės 22 d. iš ciklo „2014 m. Lietuvos mokslo premijos laureatų paskaitos“ LMA organizuotas dr. Giedrės Samuolienės ir dr. Akvilės Viršilės pranešimas „Šviesa – įrankis augalų morfogenezei, produktyvumui ir kokybei valdyti“.

>>> Gegužės 28 d. ŽŪMMS išvažiuojamojo posėdžio metu aplankyta Panaros pilnų namų bendruomenė (Merkinės seniūnija, Varėnos r.), kur susipažinta su Aleksandro Stulginskio universiteto mokslininkų vykdomu mokslo rezultatų sklaidos projektu – saulės energijos naudojimas vaistažolėms ir kitai žemės ūkio produkcijai džiovinti. LMA tikrasis narys Algirdas Jonas Raila ir Pilnų namų bendruomenės projektų vadovė Rūta Jakubonienė supažindino su vykdomu projektu ir kitais šioje bendruomenėje įdiegtais unikaliais sprendimais, padedančiais tausoti energetinius ir gamtos išteklius bei išsaugoti natūralią gamtinę įvairovę. Posėdžio dalyviai apžiūrėjo Panaros pilnų namų bendruomenės ūkyje auginamas vaistažolių kolekcijas. Aplankytas unikalus paminklas genetikai, esantis Butrimonyse, LMA nario Algirdo Sliesaravičiaus sodyboje.

>>> Gegužės 28 d. iš ciklo „2014 m. Lietuvos mokslo premijos laureatų paskaitos“ LMA organizuotas prof. Rimvydo Simučio pranešimas „Pažangios

automatinio valdymo technologijos: galimybės ir ribojimai“.

>>> Gegužės 28 d. LMA įvyko diskusijos apie atnaujinamą Lietuvos energetikos strategiją II-oji dalis – „Elektros energetika: kiek gaminsime ir iš ko gaminsime, kiek importuosime, ką demontuosime?“

>>> Birželio 8 d. Seime įvyko II-oji konferencija, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui „Lietuvos valstybingumo istorinio paveldo puoselėjimas įamžinant valstybės kūrėjų ir gynėjų atminimą“. Tai pirmosios konferencijos, įvykusios LMA kovo 26 d., tęsinys. Konferencijos rengėjai – VšĮ Lietuvos kultūros politikos institutas ir LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“. Pirmoji konferencija buvo skirta aptarti valstybės kūrėjų ir gynėjų atminimo įamžinimo problemas sostinėje. Parengtos išvados ir pasiūlymai įteikti Vyriausybei, Vilniaus miesto savivaldybei, kitoms institucijoms. Dabar Seime vykusioje konferencijoje buvo atkreiptas dėmesys į Lietuvos valstybingumo istorinio paveldo, esančio kituose Lietuvos miestuose ir rajonuose, valstybės kūrėjų ir gynėjų atminimo įamžinimą. Konferencijai vadovavo Seimo narys Vytautas Juozapaitis ir Lietuvos kultūros politikos instituto direktorius Antanas Staponkus. Buvo perskaityta Seimo

Pirmininkės Loretos Graužinienės sveikinimo kalba. Pranešimus skaitė LMA tikrasis narys Eugenijus Jovaiša, Lietuvos universitetų, Lietuvos istorijos instituto istorikai, kultūros paveldo departamento specialistai, kultūros mėcenatai, verslininkai, nevyriausybinių organizacijų, Lietuvos miestų ir savivaldybių atstovai. Konferencijos rezoliucija bus įteikta Vyriausybei ir Seimui.

>>> Birželio 10–12 d. Vilniuje „Artis Centrum“ viešbutyje įvyko tarptautinė juodųjų serbentų augintojų konferencija „Juodųjų serbentų veisimas, auginimas, realizavimas“. Renginį organizavo Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC) Sodininkystės ir daržininkystės institutas ir LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius. Konferencijoje sulaukta 80 dalyvių iš 20 pasaulio šalių. Buvo aptartas juodųjų serbentų biocheminės sudėties poveikis žmogaus sveikatai, pristatyta juodųjų serbentų selekcija ir veislių tyrimas Lietuvoje, Lenkijoje ir Ukrainoje, supažindinta su naujais funkcionaliais maisto produktais. Diskutuota apie juodųjų serbentų uogų rinką ir marketingą. Konferencijos dalyviai aplankė ūkininkų Vitalijaus Petronio ir Felikso Šlėvės juodųjų serbentų plantacijas.

>>> Birželio 11 d. LAMMC Žemdirbystės institute įvyko mokslinė konferencija „Augininkystės mokslo naujovės ir technologijų plėtra“. Renginį organizavo LAMMC Žemdirbystės institutas kartu su LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriumi. Jame gausiai dalyvavo LAMMC darbuotojai, taip pat svečiai iš Žemės ūkio ministerijos, Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, Žemės ūkio rūmų, Aleksandro Stulginskio universiteto, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos, Augalų genų banko, ūkininkai ir verslo įmonių atstovai.

Mokslininkų pranešimuose daugiausia dėmesio buvo skirta dirvožemio problemoms, nes 2015-ieji paskelbti dirvožemio metais. Pranešimuose nagrinėtos aktualios temos – dėl išmokų už klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio veiklą (žalinimą), sėjomainos, pupinių augalų auginimo ir kt. Renginio dalyviai apžiūrėjo vykdomus lauko eksperimentus, kuriuos pristatė Žemdirbystės instituto Žolių, Javų selekcijos, Dirvožemio ir augalininkystės, Augalų mitybos ir agroekologijos, Augalų patologijos ir apsaugos skyrių mokslo darbuotojai.

LMA Organizacinio skyriaus vadovas dr. Andrius Bernotas (kairėje) ir EASAC Energijos programos direktorius dr. Viljamas Džiletas (William Gillett) aptarė ataskaitos pristatymą

Birželio 25 d. susitikimas LMA su Izraelio Nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Lietuvoje J. E. Amiru Maimonu (Amir Maimon). Iš kairės: LMA prezidentas V. Razumas, LMA prezidiumo narys Vladas Algirdas Bumelis ir A. Maimonas

ūkio ir miškų mokslų skyriumi. Nagrinėtos Lietuvos dirvožemių rūgštėjimo ir šarmėjimo problemos, jų sprendimo būdai, augalų mitybos ypatumai šiltesniam klimato sąlygomis, augalų tręšimo klausimai taikant tiksliosios žemdirbystės principus. Aptartos technologinės inovacijos dabartinėmis ūkininkavimo sąlygomis, pristatyti lauko eksperimentai. Konferencijos dalyviai susipažino su renovuota ASU bandymų stotimi.

>>> Birželio 25 d. LMA organizuotas šviesaus atminimo LMA nario prof. habil. dr. Mindaugo Strukčinsko 90-ųjų gimimo metinių minėjimas. Prof. M. Struk-

>>> Birželio 17 d. LMA organizuotas Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro ir ES šalių akademijų mokslo konsultacinės tarybos (EASAC) jungtinės ataskaitos „Panaudoto branduolinio kuro ir jo atliekų tvarkymas“ (*Management of spent nuclear fuel and its waste*) pristatymas.

>>> Birželio 18 d. Aleksandro Stulginskio universitete (ASU) įvyko mokslinė-praktinė konferencija „Augalų mitybos aktualijos šiuolaikinėje žemdirbystėje“. Konferenciją organizavo ASU kartu su LMA Žemės

činško mokslinę veiklą apžvelgė Gamtos tyrimų centro Botanikos instituto mokslo darbuotojai dr. Banga Grigaliūnaitė, prof. Juozas Benediktas Staniulis pažymėdami Profesoriaus darbštumą, kruopštumą, apibūdindami kaip fitopatologijos mokyklos kūrėją. Kalbėjusieji prof. Romas Pakalnis, prof. Antanas Svirkis, prof. Algirdas Juozas Motuzas, dr. Žydrė Kadžiulienė, prof. Eugenija Bakšienė pasidalijo prisiminimais apie darbą su prof. M. Strukčinsku. Renginio dalyviai aplankė Profesoriaus kapą ir padėjo gėlių.

Birželio 25 d. LMA įvyko diskusijos apie atnaujinamą Lietuvos energetikos strategiją III-oji dalis – „Gamtinės dujos Lietuvos energetikoje: mažėjanti paklausa, padidėjusi pasiūla, brangstanti infrastruktūra. Galimi sprendimai“

Energetikos aktualijos

MFChM skyriaus Chemijos sekcija balandžio 1 d. surengė išvažiuojamąjį posėdį „Atsinaujinantys energijos šaltiniai: perspektyvos Lietuvoje“ Lietuvos energetikos institute, Kaune. Šis žymus mokslo centras nuo pat jo įkūrimo sprendžia svarbias energetikos technologijų problemas. Penkios pagrindinės instituto mokslinių ir taikomųjų tyrimų kryptys apima daug sričių – nuo Lietuvos aktualių branduolinių atliekų tvarkymo ir branduolinės energetikos objektų saugos klausimų iki medžiagų ir procesų tyrimų, nukreiptų į ateities energetiką ir skirtų vandenilio energetikai bei atsinaujinantiems ištekliais naudoti. Institute dirba apie 300 darbuotojų, iš jų apie 100 turi mokslo laipsnius. Institutas dalyvauja daugelyje Lietuvos ir tarptautinių programų bei plėtros projektų, kuria

Pažintis su Lietuvos energetikos institutu

naujausia tyrimų įranga aprūpintą Nacionalinį atvirosios prieigos ateities energetikos technologijų mokslo centrą. Gausu jaunimo, institutas bendradarbiauja su universitetais rengdamas aukščiausios kvalifikacijos specialistus.

LMA tikrasis narys Albertas Malinauskas

Dirvožemio socialiniai ir aplinkosauginiai aspektai

Balandžio 10 d. Aleksandro Stulginskio universiteto (ASU) surengtoje Lietuvos dirvožemininkų draugijos prie Lietuvos MA ŽŪMMS mokslinėje konferencijoje „Dirvožemis ir aplinka – 2015“ buvo aptarti aktualūs racionalaus dirvožemio naudojimo ir saugos klausimai. Renginys susietas su Tarptautiniais dirvožemio metais ir lietuviškosios dirvotyros pradininko, LMA nario korespondento prof. Viktoro Ruokio 130-osiomis gimimo metinėmis. Dalyvavo apie 80 draugijos

narių iš Aleksandro Stulginskio, Klaipėdos, Vilniaus, Vytauto Didžiojo universitetų, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC) padalinių, Lietuvos geologijos ir geografijos instituto, Lietuvos geologijos tarnybos (LGT), būrys ASU studentų.

Pirmame pranešime klausytojams teko priminti mano mokytojo prof. V. Ruokio mokslinį palikimą ir atskleisti jo reikšmę sprendžiant nūdienio dirvožemio mokslo uždavinius. Šio mokslininko sukurti

pirmosios lietuviškos dirvožemių klasifikacijos pagrindai rado ryšį prof. Gedimino Staugaičio (LAMMC) pranešime apie dirvožemio teisinę apsaugą Lietuvoje ir Europoje šiais laikais. Šalies dirvožemininkai neatsisako minties ir pastangų, kad būtų parengtas Dirvožemio saugos įstatymas, kuris derintųsi su socialiniais ir aplinkosauginiais dokumentais. Jie prašo tuo reikalu spartesnių ir konkretesnių atsakingų šalies ministerijų ir Seimo komitetų sprendimų. Blaivių balsu „iš apačios“ šiuo klausimu galima pristatyti Ukmergės r. ūkininko Valentino Genio kalbą „Sveikas dirvožemis – ekologinio ūkininkavimo pagrindas“. Pamokomis ir pavyzdžiais iš tarptautinio seminaro „Dirvožemio degradacija: teorija, mastai ir saugos priemonės (2015)“ pasidalijo dirvožemio tyrėjos iš LAMMC Vėžaičių filialo ir ASU doc. Danutė Karčauskienė ir Jūratė Aleinikovienė bei doktorantė Ieva Jokubauskaitė. Konferencijos dalyvių dėmesio susilaukė VU atstovų dr. Ričardo Skorupsko, doc. Jono Volungevičiaus ir mgr. Antano Gedvilo pranešimas

„Distancinių aerotechnologijų taikymas žemės ūkio naudmenų ir dirvožemio dangos tyrimuose“. Valsstybinės laukų dirvožemio stebėsenos rezultatus pristatė LGT atstovė doc. Virgilija Gregorauskienė. Gana aktualiai nuskambėjo LAMMC atstovų dr. Virmanto Povilaičio, dr. Sigito Lazausko ir dr. Šarūno Antanaičio mintys, skirtos atskleisti duomenų apie dirvožemį vietą kompiuteriniuose modeliuose.

Atgarsio verti pranešimai „Sunkių dirvožemių naudojimo dirvosauginiai aspektai“ (dr. Aleksandras Velykis, LAMMC Joniškėlio bandymų stotis), „Žie mojančių tarpinių augalų įtaka cheminių elementų migracijai ir humuso pokyčiui dirvožemyje“ (dr. Ingrida Verbylienė, LAMMC Vokės filialas), „Biologinių preparatų ir necheminių piktžolių kontrolės būdų įtaka dirvožemio biologinėms savybėms auginant vasarinius rapsus ekologiškai“ (grupė ASU Agroeko sistemų ir dirvožemio mokslų instituto mokslininkų) ir kiti.

LMA tikrasis narys Algirdas Juozas Motuzas

Nauji iššūkiai bitininkystei

Balandžio 14 d. įvyko respublikinė praktinė konferencija „Nauji iššūkiai bitininkystei Lietuvoje“ ir mokymai tema „Erkių *Varroa* naikinimas bičių šeimose“. Konferenciją organizavo LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius, Lietuvos bitininkų sąjunga (LBS), Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT), Lietuvos edukologijos universiteto Gamtos, matematikos ir technologijų fakultetas, Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas (NMVRVI).

Konferenciją atidarė LBS prezidentas LMA narys Algirdas Skirkevičius. Jos dalyvius pasveikino Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento direktorius Rimas Krasuckis ir VMVT direktorius dr. Jonas Milius.

Dalyvavo 205 rajonų bitininkų draugijų nariai ir veterinarijos gydytojai, atsakingi už bitininkystę. Konferencijos tikslas – pradėti kokybiškai naują aukštesnio lygmens bitininkų mokymą.

Iš kairės: NMVRVI direktorius dr. Gediminas Pridotkas, LBS prezidentas LMA narys A. Skirkevičius ir VMVT direktorius dr. J. Milius

Bus siekiama vienu metu bitininkus mokyti pasirinkta aktualia tema, o mokymus vykdyti visos šalies mastu, vienu metu ir pagal vieningą programą. Mokymai bus rengiami dviem etapais. Taip visi Lietuvos bitininkai galės gauti vienodą kvalifikuotų specialistų parengtą informaciją. Kaupiantis patirčiai

ir atsiradus naujovėms kitose valstybėse, bitininkų mokymus būtų galima tobulinti.

Pirmajai tokiai konferencijai parinkta dabar labai aktuali Lietuvoje ir visose ES valstybėse erkių *Varroa* problema. Į konferenciją 41 bitininkų draugija delegavo atstovus, kurie gautas žinias ir dalinamąją medžiagą skleis savo draugijose. Jiems buvo įteikti specializuoti mokymų liudijimai.

Konferencijoje po diskusijų buvo priimtas nutarimas. Jo esmė: pirma, numatytos priemonės, kurių reikia imtis, jeigu bitynas ar bičių šeimos nukentčia nuo nesilaikančio taisyklių pesticidų vartotojo. Antra, išreiškiamas nepritarimas Lietuvos Respublikos

Seimo Kaimo reikalų komiteto siūlymui keisti išskirtinės kokybės produktų pavadinimą. Trečia, reikalaujama pašalinti iš Lietuvos Respublikos terminų banko neteisingą, klaidinantį bitininkus ir įnešantį painiavą labai pavojingu Lietuvos bitininkystei laikotarpiu bičių avilių kenkėjo naują pavadinimą ir jo nerašyti Lietuvos Respublikos teisės aktuose bei ES dokumentų vertimuose į lietuvių kalbą. Ketvirta, pritarta Lietuvos bitininkų sąjungos inicijuotai ir 2015 m. pradėtai naujai bitininkų mokymų tvarkai.

LMA narys Algirdas Skirkevičius,
Lietuvos bitininkų sąjungos prezidentas

Tarptautiniai šviesos metai ir Lietuva

Gegužės 19 d. LMA Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius organizavo konferenciją, skirtą tarptautiniams šviesos metams.

Skyriaus pirmininkas Feliksas Ivanauskas pažymėjo, kad Jungtinės Tautos 2015 metus paskelbė Tarptautiniais šviesos ir šviesos technologijų metais (IYL-2015), nes 1015 m. buvo paskelbtas pirmasis veikalas apie optikos tyrimus (autorius – Ibn al-Haitamas), 1815 m. O. Frenelis įrodė, kad šviesa yra skersinės bangos, 1865 m. Dž. Maksvelas paskelbė šviesos sklaidimo elektromagnetinę teoriją, 1905 m. paskelbta fotoefekto teorija, o 1915 m. šviesa „ijungiama“ į kosmologiją per bendrąją reliatyvumo teoriją (A. Einšteinas). 1965 m. atrasta reliktinė kosminė spinduliuotė (A. Pencijas ir R. Vilsonas), šviesa pritaikyta optiniam ryšiui šviesolaidžiais. Lietuva taip pat turi reikšmingų pasiekimų šviesos technologijų kūrimo ir taikymo srityse. Konferencija skirta supažindinti visuomenę su šiais laimėjimais.

LMA tikrasis narys Juozas Vidmantis Vaitkus pranešime „Tarptautiniai šviesos bei šviesos technologijų metai ir Lietuva“ pristatė Paryžiuje UNESCO rūmuose vykusias IYL-2015 atidarymo iškilmes. Atkreipė dėmesį į tai, kad Vilniaus universitete 1645 m. paskelbtas traktatas, kur nagrinėtas optinio vaizdo susidarymas, ugnies gavimas lęšiais ir veidrodžiais,

Iš kairės: LMA tikrasis narys J. V. Vaitkus ir MFChMS pirmininkas Feliksas Ivanauskas

o 1925 m. Lietuvos universiteto prof. Kęstutis Šliūpas sukūrė kvarco siūlų gamybos būdą ir jį paskelbė žurnale *Nature*. Lietuvos šiaurėje, Gedučiuose, Teodoras Grotusas 1815 m. paskelbė darbą apie šviesos sugertį, fosforescenciją ir spalvas, o vėliau atrado cheminį šviesos poveikį (1819), už ką pasaulyje pripažintas fotochemijos pradininku. Pranešėjas taip pat apžvelgė teorinės fizikos, spektroskopijos, puslaidininkų ir lazerių fizikos mokymų indėlį į šviesos sąveikos su medžiagomis tyrimų pasiekimus bei taikymus.

LMA tikrasis narys Leonas Valkūnas pranešime „Fotosintezė – gyvybės pagrindas“ aptarė naujausius pasiekimus siekiant suprasti fotosintezės vyksmus. VU Kvantinės elektronikos katedros vedėjas prof.

Valdas Sirutkaitis pranešime „VU Lazerinių technologijų centras – tarptautiniais šviesos metais“ pristatė šio centro pagrindines tyrėjų komandas ir jų laimėjimus. Parodė, kokie pasiekimai didelio intensyvumo lazerių fizikoje (kompleksas „Naglis“), taip pat generuojant šviesos ir terahercų dažnio spinduliuotę netiesiniais metodais, kokios naujovės femtosekundinių šviesos gijų bei biofotonikos ir ultrasparčiosios spektroskopijos tyrimuose, kokie proveržiai tiriant lazerinių elementų optinį atsparumą ir realizuojant lazerines mikro- ir nano- apdirbimo technologijas.

VU Informatikos katedros vedėjas prof. Rimantas Vaicekauskas pranešime „Kietakūnio apšvietimo

spalvų perteikimo vertinimas ir taikymai“ aptarė kietakūnius puslaidininkinius šviesos šaltinius ir jų taikymų sritis. Parodė baltos šviesos kokybės valdymo galimybes, sukurtą spalvinės perteikties valdymo metodiką ir atgavos kriterijų nustatymo sistemą (autoriai – A. Žukauskas, R. Vaicekauskas, F. Ivanauskas, H. Vaitkevičius, P. Vitta, M. Šuras) bei subjektyvaus spalvos kokybės vertinimo tyrimus. Pristatė rezultatus, gautus sukuriant tausojančią ir išmaniąją meno kūrinių apšvietimo technologiją, gatvių apšvietimo pirmenybinio spalvinio tono pasirinkimo projektą.

LMA tikrasis narys Juozas Vidmantis Vaitkus

Inovacija farmacijoje

Gegužės 27 d. įvyko seminaras, kurį organizavo LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius su amerikietiškos farmacijos pasiekimams atstovaujančiomis farmacinėmis kompanijomis *Elli Lilly*, *Pfizer*, *AbbVie*, *Johnson & Johnson* bei *Amgen* ir jiems atstovaujančiais *Local American Working Group* (LAWG) juristais.

Seminarą pradėjo LR Ministro Pirmininko patarėjas sveikatai Antanas Vinkus kalbėdamas apie sveikatos sistemos problemas, farmacijos galimybes ir poreikius Lietuvoje. Pranešime apie inovacijas farmacijoje ir jų kelią iki paciento, kurį perskaitė skyriaus pirmininkas Vytautas Basys, aiškiai iliustruota, koks sudėtingas vaisto ruošimo kelias nuo idėjos iki praktikos, trunkantis 10–15 metų, kokios reikalingos sąnaudos ir pagrįsta, kad visų sričių medicinos disciplinoms nauji vaistai reikalingi ir laukiami. Apie naujų vaistų galimybes įsigyti pacientams, ypač vertinant naujausių vaistų kainas ir kitus finansinius aspektus, apie būklę Lietuvoje ir kitose ES šalyse pranešimą „Inovacijų prieinamumas

Iš kairės: BMGMS pirmininkas V. Basys, R. Pumputienė ir A. Vinkus

farmacijoje Lietuvoje” perskaitė LAWG vadovė advokatė Rūta Pumputienė. Apie naujų vaistų įtraukimo į valstybės kompensuojamų vaistų sąrašą aplinkybes, apie šios veiklos skaidrumo problemas, naudodamasis apklausos duomenimis, perskaitė *Ernst & Young* kompanijos Neteisėtų veiksmų tyrimų ir prevencijos skyriaus vadovas Baltijos regionui Liudas Jurkonis.

Diskusijoje dalyvavo Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos viršininkas Gintautas Barcys, Valstybinės ligonių kasos (VLK) Vaistų kompensavimo skyriaus vedėja Kristina Garuolienė, Sveikatos apsaugos

ministerijos (SAM) Farmacijos departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos, farmacijos kompanijų atstovai, kurie pabrėžė, kad visų įstaigų veiklos bendras tikslas – kuo daugiau naujų ir labiau prieinamų pagal kainas ir kompensavimo kriterijus vaistų Lietuvos pacientams, sergantiems sunkiomis lėtinėmis ligomis.

SAM ir VLK bei kitos atsakingos institucijos sudarė darbo grupę, kuri seminario pavadinime iškeltų klausimų teigiamą sprendimą stengsis įgyvendinti kuo skaidriau ir energingiau.

Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas Vytautas Basys

LMA dienos Klaipėdos universitete

Iš kairės: V. Basys, S. Pocyte, V. Jakubauskas, R. Vaičekauskaitė, V. Žulkus, V. Daujotytė-Pakerienė, Algirdas Gaižutis, Aurika Bagdonavičienė, Egidija Laumenskaitė, A. Vasiliasukas, Z. Kiaupa, D. Kaunas

* * *

Gegužės 22–23 d. LMA tikrojo nario Vlado Žulkaus iniciatyva įvyko išvažiuojamasis posėdis Klaipėdos universitete (KU). Dalyvavo: Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus pirmininkas Aleksandras Vasiliasukas (delegacijos vadovas), viceprezidentas Domas Kaunas, LMA vyriaus. mokslinis sekretorius Vytautas Basys, LMA tikrieji nariai Viktorija Daujotytė-Pakerienė, Zigmuntas Kiaupa, Algirdas Gaižutis.

Pirmą vizito dieną LMA nariai susitiko su KU rektoriumi prof. Eimučiu Juzeliūnu, kuris susipažino su KU moksline ir akademinė veikla, plėtros planais. Vėliau KU mokslo ir meno prorektorė doc. Rita Vaičekauskaitė ir KU Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė doc. Silva Pocyte svečiams aprodė institutą, Evangeliškosios teologijos centrą.

Po pietų įvyko apskritojo stalo diskusija „Lietuvos Respublikos šimtmetis: ką ir kaip minėsime“, kurioje LMA ir universiteto bendruomenės nariai pasidalijo mintimis ir siūlymais, kaip įprasminti Lietuvos valstybės šimtmetį, diskutuota Lietuvos istorijos aktualiais klausimais; diskusijai vadovavo KU mokslo darbuotojas dr. Vytautas Jakubauskas.

Kitą dieną vadovaujant LMA tikrajam nariui Vladui Žulkui LMA delegacija išplaukė KU burlaivių „Brabander“ į jūrą. Laive buvo susipažinta su atliekamais naujausiais povandeniniais tyrinėjimais, vyko diskusija dėl surasto nusprendusio istorinio Lietuvos karinių jūrų pajėgų laivo „Prezidentas Smetona“ liekanų likimo. Galbūt jų iškėlimas galėtų būti įtrauktas į Lietuvos valstybės šimtmečio minėjimo projektą.

KU burlaivyje „Brabander“. Iš kairės:
A. Gaižutis, V. Daujotytė-Pakerienė,
V. Žulkus. D. Kauno nuotr.

Susitikimas buvo naudingas ir LMA nariams, ir universiteto bendruomenei. LMA ir KU bendradarbiavimas ir toliau sėkmingai plėtosis prisidedamas prie svarbių mokslo bei studijų klausimų sprendimo. Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus informacija

* * *

Gegužės 28 d. KU įvyko išvažiuojamasis LMA Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus posėdis tema „Chemijos moksliniai tyrimai ir studijos Klaipėdos universitete: situacija ir perspektyvos“. KU mokslininkai kartu su LMA nariais diskutavo gamtos mokslų srities aktualiais klausimais. Susitikimui vadovavo LMA prezidentas Valdemaras Razumas ir KU rektorius prof. Eimutis Juzeliūnas. Rektorius supažindino su KU moksline veikla, studijų ypatumais bei struktūriniais pokyčiais. Prof. V. Razumas papasakojo apie LMA kūrimosi ištakas, įdomiausius akademikų nuveiktus darbus. Kalbėjo LMA tikrieji nariai Feliksas Ivanauskas, Aivaras Kareiva, Eugenijus Norkus, Albertas Malinauskas, Valdas Laurinavičius, Ričardas Makuška ir Eugenijus Butkus. Apie intensyvių mokslo ir verslo bendradarbiavimą KU pranešimą skaitė KU Infrastruktūros ir plėtros prorektorius dr. Saulius Gulbinskas, o apie chemijos inžineriją – Technologinių procesų katedros vedėja dr. Audronė Žukauskaitė. Neišdildomą įspūdį paliko lankymasis KU mokslinėse laboratorijose ir mokslinių tyrimų laive „Mintis“. Poros valandų „kruizas“ leido susipažinti su neužšalančiu net šalčiausiomis žiemomis Klaipėdos uostu. LMA dieną KU organizavo Mokslo ir meno prorektorė doc. Rita Vaičekauskaitė.

LMA tikrasis narys Aivaras Kareiva

Gamtinių dujų terminalas – iš arti

Birželio 2 d. LMA Technikos mokslų skyrius (TMS) organizavo išvažiuojamąjį posėdį Klaipėdoje, kurio pagrindinis tikslas – susipažinti su naujuoju suskystintų gamtinių dujų terminalu (toliau – SGDT), jo technologijomis ir veiklos perspektyvomis, susitikti su eksploatacijos personalo vadovais.

Išvykos į SGDT poreikį diktavo LMA nario Jurgio Vilemo iniciatyva organizuojami ir gausiai lankomi reguliarūs seminarai Lietuvos energetikos politikos, ekonomikos ir aplinkosaugos tematika. Šiuose seminaruose aptariamos pagrindinės Lietuvos energetikos aktualijos ir artimiausio dešimtmečio plėtros perspektyvos Baltijos jūros regione bei siekis prisidėti prie dabar rengiamo Lietuvos energetikos strategijos atnaujinimo. Šiais metais jau įvyko penki seminarai, kurių trys buvo skirti Lietuvos energetikos

sektorių įvertinimui rengiant minėtą strategijos atnaujinimą. Juose vyko vaisingos diskusijos dėl dviejų energetikos sektorių – šilumos ūkio ir elektros ūkio – veiklos politikos formavimo ateinančiam 10 metų laikotarpiui.

Energetikos dujų ūkio sektorių taip pat reikia naujai vertinti ir koreguoti. Gamtinių dujų sektoriaus veiklos politikoje svarbų vaidmenį vaidins naujas suskystintų gamtinių dujų terminalas – pirmasis veikiantis Baltijos regione. 2015 m. terminalas tieks 165 771 Nm³/val. dujų. Šiuo metu klojama dujotiekio šaka į Kuršėnus, kuri leis didinti gamtinių dujų tiekimą ir suvartojimą šalyje. 2016 m. pastačius Klaipėda–Kuršėnai jungtį, suskystintų gamtinių dujų išdujinimas ir tiekimas išaugs ir sieks 428 398 Nm³.

Šis TMS narių apsilankymas SGD terminale ir dalykiškas bendravimas su terminalo aptarnavimo komanda suteikė tikslios ir argumentuotos informacijos birželio 25 d. diskusijai LMA dėl dujų sektoriaus politikos formavimo naujoje energetikos strategijoje

„Gamtinės dujos Lietuvos energetikoje: mažėjanti paklausa, padidėjusi pasiūla, brangstanti infrastruktūra. Galimi sprendimai“.

LMA Technikos mokslų skyriaus mokslinis sekretorius dr. Bronius Jaskelevičius

Hidrologiniai Klaipėdos jūrų uosto plėtros aspektai

Birželio 3 d. Lietuvos energetikos institute įvyko LMA Vandens problemų tarybos organizuotas seminaras „Hidrologiniai ir hidrodinaminiai Klaipėdos uosto plėtros aspektai: problemos ir galimi sprendimo būdai“. Seminare dalyvavo įvairių mokslo įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų atstovai. Buvo analizuojami Klaipėdos jūrų uosto plėtros aspektai hidrodinamikos požiūriu, diskutuota dėl Klaipėdos uosto gilinimo ir pietų vartų įrengimo Kuršių mariose koncepcijos, pateikti rezultatai apie hidrometeorologinių sąlygų kaitą, jų poveikį jūros krantų būklei ir Kuršių marių vandens balansui.

Diskusijose buvo pažymėta, kad Klaipėdos jūrų uosto plėtros perspektyvos yra glaudžiai susijusios su hidrologiniais ir hidrodinaminiais procesais, vykstančiais šiaurinėje Kuršių marių dalyje. Plečiant veiklą vyksta reikšmingų pokyčių uosto akvatorijoje. Šių sudėtingų procesų analizei ir prognozėms atlikti labai svarbi yra hidrologinė informacija, todėl

norint priimti tinkamus sprendimus būtina turėti patikimus hidrologinių matavimų duomenis. Deja, dabartinė situacija rodo, kad šioje srityje yra daug problemų. Reikia plėsti hidrometrinių ir hidrometeorologinių stočių tinklą Kuršių mariose, taip pat užtikrinti kokybiškus bangų aukščio, vandens lygių bei druskingumo matavimus Baltijos jūros priekrantėje.

Per pastaruosius kelis dešimtmečius keitėsi hidrologinių duomenų rinkimo metodai. Mechaniniai hidrologinių parametrų nustatymo prietaisai buvo keičiami automatiniais. Keitėsi ir matavimų sistemos, todėl iškyla turimų duomenų sekų homogeniškumo klausimai. Šias problemas numatyta spręsti kartu su Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos, Jūrinių tyrimų centro ir kitų atsakingų valstybės institucijų atstovais.

Prof. Arvydas Povilaitis,

LMA Vandens problemų tarybos pirmininkas

Lietuvos ateities tikslas

Birželio 3 d., per 27-ąsias Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (LPS) iniciatyvinės grupės susikūrimo metines, visi, kam rūpi Lietuvos ateitis, susirinko pasitarti dėl visų mūsų *prasmingos egzistencijos* užtikrinimo ir išlikimo prasmės. Forumą rengė LMA, LPS klubo nariai, keli signatarai. Tarp LR piliečių ir visų lygių valdžių nėra principinio skirtumo dėl Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, tikslo užtikrinti mūsų visų gerovę ir saugumą. Tačiau būtent jo įgyvendinimas vyksta prieštarai, nes itin pagilėjo socialinė atskirtis ir nereti teisių pažeidimai išsaugant tradicines

vertybes, rengiant masinius mitingus, susirūpinimą kelia valstybingumo ir tautos išlikimo garantijos integruojantis į ES, bendruomeniškumo stoka, įsiviešpataujantis agresyvumas ir panika paprastam žmogui.

Pastaruoju metu LPS iniciatoriai ne sykį kvietė vienytis už Lietuvos vertybes, telktis tautos ir valstybės išsaugojimo bei stiprinimo tikslais. Valstybė suskaidyta korupcinių sprendimų ir partinių rietenų dėl Europos paramos pasidalijimo, dėl nerezultatyvaus masinės emigracijos stabdymo, dėl gyventojų skurdinimo politikos.

LPS iniciatyvinės grupės nariai: Bronius Genzelis (priekyje), toliau (iš dešinės): Bronislavas Juozas Kuzmickas, A. Buračas, Z. Vaišvila ir LPS Seimo narys Gytis Lukšas

Lietuvos Vyriausybė sprendžia, bet nepakankamai veiksmingai, daugelį socialinės atskirties ir šešėlinės ekonomikos mažinimo klausimų. Netgi nežiūrint Europos Komisijos daugkartinių perspėjimų, mūsų Seimas ir Vyriausybė taip ir nereglementavo deramai mokesčių iš turtingesniųjų disponuojamo turto ar iš jų gaunamo finansinių investicijų pelno surinkimo. Dalis *Sodros* įplaukų buvo permetama privatiems bankų fondams, o tai ją skandina. Gan pagrįstai susidaro nuomonė, kad partijų koalicijos įstatymus Seime neretai formuoja turtingųjų verslo atstovų interesais.

Mano ir kalbėjusių signataro Zigmo Vaišvilos bei kitų pranešėjų nuomone, įtempta dabartinė Lietuvos situacija, sustiprėjus militarizmo grėsmėms Europoje ir mūsų valstybei praradus bene ¼ visų gyventojų, verčia neatidėliotinai tartis šiame Tautos forume, kaip kartu ieškoti būdų išsaugoti Nepriklausomybę ir kiekvieno mūsų žmogaus teises į orų gyvenimą.

Kartu su Lietuvos mokslų akademija šis nerimas ir siekis veiksmingesnių pasikeitimų mūsų valstybėje jau išsakytas tiek skelbtuose LMA Pasiūlymuose dėl šalies strateginio tikslo suformulavimo, tiek neseniai pasirodžiusiose LMA akademikų knygose *Nerimas*, taip pat gausybėje pilietinių pareiškimų – dėl pagrindinių tautos vertybių, dėl telkimosi tautos ir valstybės ateičiai, dėl mūsų istorinės atminties, tautos ir jos kultūros istorinio tęstinumo išsaugojimo ir kt.

Savo pranešime pristatydamas LMA siūlymus dėl šalies strateginio tikslo suformulavimo taip pat akcentavau socialinio teisingumo siekį – tautinio ir kultūrinio tapatumo bei tolerancijos kitoms kultūroms, socialinės rizikos grupių verslumo ugdymo, didesnio teisėjų atsakomingumo – įgyvendinimą. Pabrėžtas siektinas mažesnis darbo apmokestinimas ir socialinės atskirties stebėsenos sistemos sukūrimas, viso gyvenimo studijų sąsajų su lankstesniu vyresniojo amžiaus žmonių ir vaikus auginančių mamų bei neįgaliųjų įdarbinimu būtinybė. Skurdo mažinimas pirmiausia priklauso nuo aukštą pridėtinę vertę kuriančių technologijų plėtros ir sumanaus užsienio firmų Lietuvoje apmokestinimo. Labai skausmingas mokslininkų prestižui yra nepagrįstas aukštos kvalifikacijos mokslininkų pensijų atotrūkis nuo teisėjų pensijų, siekiantis 5–10 kartų, nuo karininkų ir diplomatų pensijų – 3–7 kartus. Jis labai prisideda prie šalies intelektualio potencialo mažinimo.

Signataras Z. Vaišvila, pritardamas šiems teiginiams, taip pat pabrėžė euro zonos krizės pavojus Lietuvai, akcentavo, kad valdžia neretai nebekalba su žmonėmis. Tad Sąjūdžio idealai bei siekis viską spręsti patiems liko neįgyvendinti. Mykolo Romerio universiteto prof. Algirdas Degutis pateikė savo nuomonę apie neoliberalizmo ir rusofobijos pavojus, keliamus šiandienos Lietuvos plėtrai. Įdomesnis buvo istoriko dr. Algimanto Kasparavičiaus

pranešimas aptariant piliečių valstybės atgimimo Lietuvoje galimybę, taip pat signataro dr. Audriaus Rudžio pranešimas, skirtas mūsų nacionalinių interesų gynimo problemoms valstybės ekonominėje politikoje. Vienas kalbėjusių siūlė iš naujo kurti naujo sąjūdžio iniciatyvinę grupę, tačiau platesnio palaikymo ir aptarimo tai nesulaukė, daugumai suvokiant, kad istorijos procesas negrįžtamas. Nors organizatoriai tarėsi su valdžios ir didžiųjų partijų atstovais dėl jų pasisakymų forume, svaresnio žodžio sulaukta tik iš Vyriausybės vicekanclerio dr. Rimanto Vaitkaus, akcentavusio pastarųjų metų reikšmingiausius Vyriausybės nuveiktus darbus.

Forumo dalyviai sutarė, kad nematyti reikiamų reikšmingesnių pasikeitimų valstybės valdyme, santykiuose tarp valdžių ir visuomenės. Skelbiamose LR politikos strateginėse gairėse atsispindi tik trumpalaikiai ir daliniai Vyriausybės ir kitų valdžios lygių

veiklos tikslai. O ir tų pačių įgyvendinimas sistemingai koreguojamas pagal partijų egoistinius interesus. Liūdnas pavyzdys – kai Konstitucinio Teismo ir aukščiausiu valdžios lygiu pripažinus būtinybę atstatyti krizės metais sumažintas pensijas ir išmokas motinoms bei neįgaliesiems, pirmiausia buvo atstatomi ir net didinami atlyginimai teisėjams, ministrams, Seimo nariams. Pasitikėjimo valdžia ir teisėsauga praradimas, visuomeninio aktyvumo mažėjimas, besaikis vartojimas – visa tai mažina mūsų sėkmės galimybes. Visų tų negerovių akivaizdoje dauguma kalbėjusių ragino veiksmingiau telktis tautos ir valstybės labui, išsakyti savo mintis ir siūlymus perspektyviems siekiams įgyvendinti. Visi mes privalome jaustis ir veikti kaip orūs savo valstybės šeimininkai, kaip kvietė Justinas Marcinkevičius, Romualdas Ozolas ir kiti Sąjūdžio vertybių puoselėtojai.

LMA narys Antanas Buračas

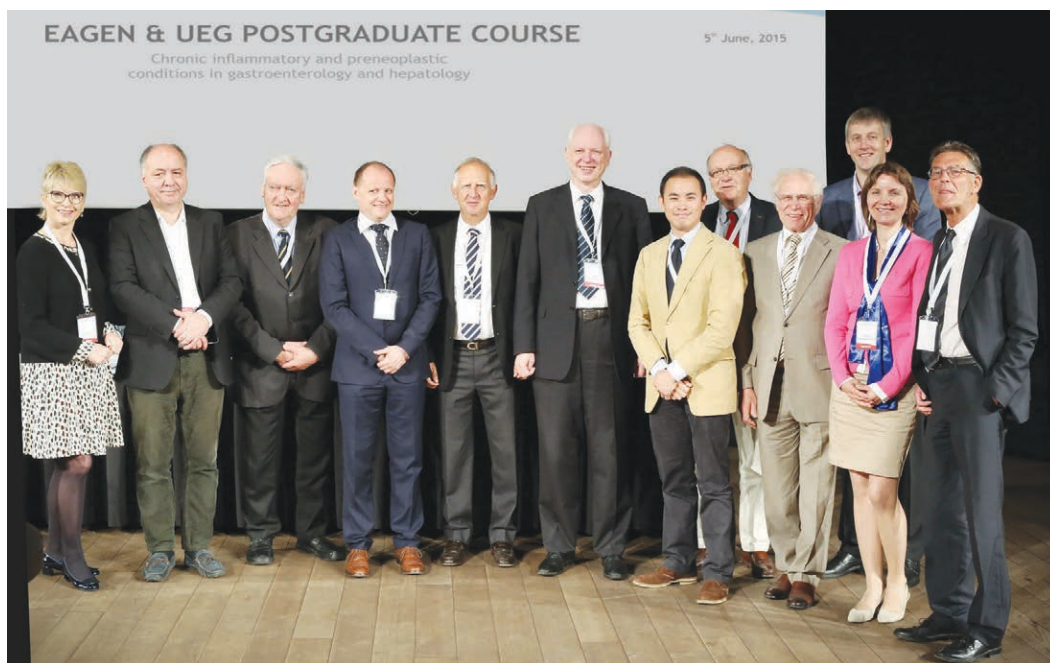
Tarptautinis renginys „Lėtiniai uždegiminiai ir ikinavikiniai virškinamojo trakto ir kepenų susirgimai“

Birželio 5 d. Kaune, „Žalgirio“ arenos amfiteatro auditorijoje įvyko Europos gastroenterologijos, endoskopijos ir mitybos asociacijos (EAGEN) organizuoti tarptautiniai tobulinimo kursai „Lėtiniai uždegiminiai ir ikinavikiniai virškinamojo trakto ir kepenų susirgimai“, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 170 gydytojų ir mokslininkų iš Baltijos šalių. Rengiant konferenciją daug prisidėjo LSMU Medicinos akademijos Gastroenterologijos klinika, Lietuvos mokslų akademija (LMA), Lietuvos gastroenterologų draugija. Kursų direktoriai – LMA užsienio narys Pėteris Malferthaineris (Peter Malfertheiner, Vokietija) ir LMA tikrasis narys Limas Kupčinskas.

Virškinimo sistemos piktybinės ligos, ypač žarnyno, kepenų vėžys, išsivysčiusiose šalyse tampa vis dažnesnėmis mirties priežastimis. Tarptautinis lektorių kolektyvas profesoriai Petras Ditė (Petr Ditě, Čekija), Rainholdas Štokbrügeris (Reinhold Stockbrügger, Italija), L. Kupčinskas, Giedrius Barauskas (Lietuva), P. Malferthaineris, Štefanus

Šraiberis (Stephan Schreiber, Vokietija), Tamara Matysiak-Budnik (Prancūzija), Erikas Čva (Eric Tjwa, Nyderlandai), Devoras Stimacas (Devor Stimac, Kroatija), Larsas Lundelas (Lars Lundel, Švedija) paskaitų cikle atskleidė, kaip naujausiais metodais anksti diagnozuoti ir gydyti uždegimines ikivėžines virškinimo sistemos ligas ir išvengti vėžio vystymosi. Konferencijos atidarymo išskilmėse įžangos žodį tarė LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius Vytautas Basys. Pirmoji konferencijos tema buvo pristatyta gydytojo iš Švedijos prof. L. Lundelo. Profesorius kalbėjo apie Bareto stemplę ir ezofaginę adenokarcinomą. Paaiškino, kaip atskirti Bareto stemplę, kokie šios ligos, galinčios progresuoti į stemplės vėžį, rizikos veiksniai, kokia genetinio polinkio reikšmė.

LSMUL Gastroenterologijos klinikos vadovo LMA tikrojo nario L. Kupčinsko pranešimo tema „*Ar H. pylori išnaikinimas gali apsaugoti nuo skrandžio vėžio?*“. Profesorius paminėjo, kad apie 70–80 proc. atvejų skrandžio vėžys yra diagnozuojamas vėlyvose

Tarptautinių tobulinimo kursų dalyviai. Centre – LMA užsienio narys P. Malferthaineris ir LMA tikrasis narys L. Kupčinskas, trečias iš dešinės – LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius V. Basys.

Autoriaus archyvo nuotr.

stadijose, o penkerių metų išgyvenamumas siekia 15–20 proc. Daugiausia skrandžio vėžio atvejų pasitaiko dėl *H. pylori* bakterijos infekcijos. Profesorius apžvelgė perspektyvines studijas, atliktas Azijoje, kur ypač didelis mirtingumas nuo skrandžio vėžio. Šios strategijos planuojama laikytis ir Europoje, ji bus įtraukta į Europos *H. pylori* sukeltų ligų diagnostikos ir gydymo gaires, kurias planuojama patvirtinti 2015 m. lapkričio 7–8 d. Florencijoje (Italija). Jose įrodyta, kad *H. pylori* bakterijos išnaikinimas, ypač ankstyvoje skrandžio gleivinės uždegimo stadijoje, apsaugo nuo skrandžio vėžio.

LMA užsienio nario P. Malferthainerio pranešimo tema „Sveiko skrandžio iniciatyva“. Profesorius paminėjo, kad didžiausi sveiko skrandžio priešai yra *H. pylori* infekcija, nesteroidiniai vaistai nuo uždegimo, sisteminės ligos, neteisinga mityba ir alkoholis. Taip pat papasakojo apie pasaulinę „Sveiko skrandžio iniciatyvą“, kurioje dalyvauja ir Lietuvos gydytojai.

Konferencijoje buvo perskaityti įdomūs pranešimai apie gaubtinės ir tiesiosios žarnos vėžį ir jų patikros bei ankstyvo diagnostikos galimybes, žarnyno vėžio prevenciją sergant opinio kolitu ir Krono liga;

kasos priešvėžinius susirgimus; apie lėtinio virusinio C hepatito, kaip kepenų vėžio priešlėgės, naujausius gydymo būdus, apie kepenų cirozės transformaciją į hepatoceliulinę karcinomą bei šios rūšies vėžio daugiamodalinį gydymą.

LMA tikrasis narys L. Kupčinskas, vienas kursų direktorių ir organizacinio komiteto pirmininkas, padėjo visai organizatorių komandai, kuri padėjo surengti labai naudingus tarptautinius tobulinimo kursus.

Prieš šį renginį jo dalyviai birželio 4 d. dalyvavo LSMU „Santakos“ slėnio Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centre įvykusiame atskirame tarptautiniame Baltijos šalių „Uždegiminių žarnyno ligų“ seminare, kuriame Lietuvos, Latvijos, Estijos, Vengrijos, Vokietijos gydytojai aptarė naujausius opinio kolito ir Krono ligos diagnostikos bei gydymo metodus. Atidarydamas seminarą prof. L. Kupčinskas pažymėjo, kad opinis kolitas ir Krono liga – tai „civilizacijos ligos“ ir nors sergamumas jomis Centrinėje Europoje vis dar išlieka mažesnis nei Vakarų Europoje, tačiau dėl genetinio polinkio, pasikeitusios mitybos bei žarnyno mikrobiomo pokyčių šios ligos Lietuvoje tampa vis dažnesnės ir sukelia sunkių komplikacijų.

Seminare didelio susidomėjimo sulaukė Kylio universiteto Klinikinės ir molekulinės biologijos instituto direktoriaus prof. Š. Šraiberio pranešimas „Biologinės terapijos optimizavimas“, prof. Gedimino Kiudelio „Uždegiminėmis žarnų ligomis sergančių ligonių stebėjimas“, dr. Juozo Kupčinsko „Žarnyno mikrobiotos transplantacija“, dr. Peterio Mihelerio (Péter Miheller, Vengrija) „Gydytojo ir paciento santykiai sergant uždegiminėmis ligomis“ ir kiti.

Renginių metų kilusios mokslinės diskusijos atskleidė aukštą Lietuvos gastroenterologų klinikinę ir mokslinę kvalifikaciją, glaudų tarptautinį bendradarbiavimą. Birželio 5 d. vakare kursų lektoriai buvo pakviesti apsilankyti LSMU Medicinos istorijos ir farmacijos muziejuje, kur direktorius dr. Tauras Mekas ir muziejaus darbuotojas Algis Bagdonas surengė labai įdomią ekskursiją.

LMA tikrasis narys Limas Kupčinskas

Konferencija „Vaiko teisė naudotis tobulesiomis sveikatos sistemos paslaugomis“

Kiekvienais metais beveik 50- yje pasaulio šalių pažymima birželio 1 d. – Tarptautinė vaikų gynimo diena. Birželio 4 d. LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus iniciatyva šios dienos minėjimas surengtas Mokslų akademijoje kartu su LR Sveikatos apsaugos ministerija. Konferencijos moto – vaiko teisė į tobulesią sveikatos apsaugos sistemą, kaip numato Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija. Konferencijos tikslas – aptarti vaikų sveikatos būklės pokyčius, pristatyti, kaip įgyvendinama vaikų visuomenės ir asmens sveikatos politika, ir nubrėžti

perspektyvas. Konferencija buvo skirta politikams, vaikų sveikatos politikams, vaiko teisių apsaugos specialistams, sveikatos priežiūros specialistams, vaikų sveikatos srityje dirbančioms nevyriausybinioms organizacijoms. Todėl ir prasidėjo ji spaudos konferencija, kur Sveikatos apsaugos ministrė Rimantė Šalaševičiūtė, viceministrės Jadvyga Zinkevičiūtė, Laimutė Vaidelienė pristatė nuveiktus darbus ir perspektyvas gerinant vaikų sveikatos priežiūrą. Jos pabrėžė, kad kuo daugiau dėmesio

Iš kairės: Sveikatos apsaugos ministrė R. Šalaševičiūtė, BMGMS mokslinė sekretorė dr. Jadvyga Olechnovičienė ir LMA Organizacinio skyriaus vyr. specialistė Valerija Paškauskienė

bus skirta visuomenės sveikatai stiprinti (kuriama sveika aplinka, šeimų skatinimas gyventi sveikai, sveikos gyvensenos motyvacijos efektyvumo didinimas), tuo rečiau bus kreipiamasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl ligų ar kitų sveikatos problemų. Suaugęs žmogus atsako už save pats ir laisvas rinktis sveiką gyvenseną: fizinį aktyvumą, racionalią mitybą, atsakymą vartoti kenksmingas medžiagas (tabaką, alkoholį, narkotikus ir kt.). O šeima ir ugdymo įstaiga yra partneriai, atsakingi už

visapusišką vaiko sveikatos ugdymą, sveikos gyven- senos įgūdžių formavimą. Asmeninis tėvų sveikos gyven- senos pavyzdys – vaiko sveikos gyven- senos formavimo pagrindas – sveikos ir laimingos šeimos formulė. Valstybės uždavinys – kompetentingai informuoti ir sudaryti sąlygas realizuoti vaikų svei- katos poreikius.

LMA atstovai prezidentas Valdemaras Razumas ir BMGMS pirmininkas Vytautas Basys kalbėjo apie BMGMS Medicinos sekcijoje veikiančios Motinos ir vaiko komisijos veiklą ir uždavinius skleidžiant mokslo tyrimų duomenis apie vaikų sveikatą, jos ypatumus, galimybes plačiau ir išsamiau naudoti mokslinių tyrimų duomenis praktikoje.

Konferencijoje perskaityti devyni pranešimai, kuriuose aptarti vaikų sveikatos būklės pokyčiai ir tendencijos 2001–2013 m. (dr. Aušra Želvienė), vaikų

gyven- senos rodiklių 20 metų pokyčiai (1994–2014; prof. Apolinaras Zaborskis), savižudybių situacija – rizikos veiksniai ir prevencinės priemonės (Jolanta Trinkūnienė), palyginta vaiko sveikatos priežiūra Lietuvoje ir ES (prof. Arūnas Valiulis), kalbėta apie ligoninės skubiosios pagalbos skyriaus veiklos reikšmę (dr. Sigitą Burokienė), taip pat kalbėjo NVO vaikams konfederacijos atstovė Elena Urbonienė. Labai gyva ir įdomi buvo konferenciją apibendri- nanti diskusija apie prognozes ir galimybes vaikui augti sveikam („vaiko sveikatos receptas“), kurioje dalyvavo gydytojai, mokytojai, tėvai.

Tikimės, kad ji buvo naudinga tiek visuomenės, tiek medicinos specialybių atstovams ir galvojama, kad tai gali būti tradicinė, kasmetinė konferencija.

**Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus
pirmininkas Vytautas Basys**

knygų sutiktuvs

>>> Balandžio 7 d. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ ir leidykla *Tyto alba* pakvietė skaitytojus supažindinti su VU prof. Gin- tauto Tamulaičio knyga *Mokslas su prieskoniais*. Žaismingai ir su humoru knygą pristatė pats au- torius, sakydamas, kad ši knyga apie gamtos reiškinius skiriama netgi tiems, kas neturi specifinio gamtamokslinio išsilavinimo arba visiems, kam galioja fiziko Dž. Vylerio (J. A. Wheelerio) sufor- muotas kriterijus: „Jeigu šiandien nepastebėjai nieko neįprasto, diena nuėjo pernėk“. Fiziko prof. G. Tamulaičio knyga kalba apie pasaulį, kuriame gyvename, apie dėsnius, pagal kuriuos šis

pasaulis gyvuoja. Suprantamai ir paprastai, bet moks- liškai tiksliai pasakojama apie dangaus kūnus, žemę, gyvybę, energijos šaltinius, technologijas, taip pat ir apie didžiuosius atradėjus, tyrėjus, kūrėjus. Renginį pajavairino vokalinės perkusijos atlikėjas Žygimantas Gudelis (GON).

Kalba prof. G. Tamulaitis

>>> LMA BMGM skyrius ir skyrius „Mokslininkų rūmai“ balandžio 16 d. pakvietė klausytojus į kardi- ochirurgo LMA nario Jurgio Brėdikio knygos *Kitokių žvilgsniu* sutiktuvės. Renginyje dalyvavo knygos autorius, LMA tikrasis narys Jonas Remigijus Naujalis, LMA skyriaus „Mokslininkų rūmai“ vadovė Aldona

Akademikas J. Brėdikis

Daučiūnienė. Renginį vedė Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas Vytautas Basys. Muzikiniai kūriniai akademiką pasveikino LMTA studentė Indrė Sakolovaitė ir pianistė Vaiva Eidukaitytė-Storastienė. Autorius, pasiremdamas kvantinės fizikos, holografijos, virpesių rezonanso įžvalgomis ir kitais mokslo atradimais, knygoje *Kitokiu žvilgsniu* populiariai kalba apie tai, kas domina kiekvieną: apie žmogų kaip Visatos dalį, apie žmogaus subtiliąsias energijas ir jų informacinę komunikaciją nuo ląstelės DNR iki globalaus lygmens, apie sąsajas su Visatos informaciniu energiniu lauku, nesuprantamus, tačiau egzistuojančius reiškinius, apie visuotinę nelygybę ir matricas, kurios valdo mus, apie meilės ir gėrio dėsnius. Akademikas visą tai vertindamas remiasi naujomis žiniomis apie ląstelių DNR.

„Didžiausias mano pasiekimas kalbant apie gyvenimą – suvokiau, kad egzistuoja Kūrėjas ir kad esu ne vien kūnas“, – apibendrino prof. J. Brėdikis.

>>> Gegužės 19 d. ŽŪMMS organizavo Aleksandro Stulginskio universiteto prof. Sigitos Urbienės knygos *Pieno ir jo sudedamųjų dalių biologinė reikšmė* pristatymą. Įžangos žodį apie knygos svarbą visuomenės švietimui, pieno perdirbėjams ir vartotojams tarė skyriaus pirmininko pavaduotoja LMA narė Veronika Vasiliauskienė. Ji pažymėjo, kad prof. S. Urbienė daugiau kaip 40 metų dirbo pieno biochemijos, chemijos ir technologinių tyrimų srityje, šiais klausimais Lietuvos ir užsienio žurnaluose paskelbė per 300 mokslinių straipsnių. Profesorė yra inicijavusi ir organizavusi daugelį renginių labai

aktualiais maisto saugos klausimais, jau 20 metų vadovauja LMA ŽŪMMS Maisto saugos ir kokybės komisijai. Svarbią vietą užima ir pastaroji jos knyga.

Prof. S. Urbienė kalbėjo, kad dabartinė medijų sklaida yra gana įvairi: teisinga, abejotinos kokybės ir visiškai nekokybiška. Dėl to visuomenei gana nelengva atsirinkti, kuri informacija teisinga ir pagrįsta moksliniais tyrimais. Įvairios žinios plinta ir apie pieno bei jo produktų svarbą žmonių mityboje. Neigiama informacija dažniausiai kyla dėl žinių trūkumo apie pieno produktus, jų sudėtį bei sudedamųjų dalių savybes. Todėl svarbu kuo išsamiau ir kuo plačiau pateikti visuomenei mokslo žinias ir apie pastarųjų dešimtmečių mokslinius tyrimus, ypač darančius įtaką žmogaus sveikatai.

Knygos recenzentai dr. Roma Bartkevičiūtė (SAM) ir prof. Rimantas Stukas (VU) pažymėjo, kad knygoje pateikti teiginiai remiasi gausia literatūra ir išsamiais moksliniais tyrimais bei pabrėžė knygos svarbą visuomenės švietimui, maisto mokslo srityje bei pieno pramonėje dirbantiems specialistams, ypač moksleiviams šviesti. Ji turėtų būti kiekvienos mokyklos bibliotekoje. KTU prof. Daiva Leskauskaitė kalbėjo apie šios knygos svarbą auginančioms vaikams mamoms, ūkininkams, savo ūkiuose perdirbantiems pieno žaliavą, taip pat studentams, studijuojantiems biomokslus. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnybos atstovė Antonina Greičiuvienė pažymėjo pieno ir jo produktų kokybės klausimus, kas daroma siekiant gerinti jų kokybę. Kalbėjusieji dr. Albertas Barzda, dr. Antanas Šarkinas ir kiti labai gerai vertino prof. S. Urbienės knygą.

LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus mokslinė sekretorė Elena Narušytė

Iš kairės: prof. S. Urbienė ir akademikė V. Vasiliauskienė

mokslininkų apdovanojimai

Akademikas Z. Zinkevičius ir LR Prezidentė D. Grybauskaitė.
R. Dačkaus nuotr., www.lrp.lt.

LMA tikrasis narys
A. V. Matulionis. www.lstc.lt nuotr.

☞ Nuoširdžiai sveikiname LMA narį prof. habil. dr. Zigmą ZINKEVIČIŲ, Valstybės dienos proga Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės apdovanotą ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro didžiuoju kryžiumi.

Pasak Prezidentės, kuriant Lietuvos valstybę svarbus yra mokslo ir meno žmonių indėlis. Jų dėka išsaugome brangiausią vertybę – lietuvių kalbą, šia

kalba kuriame originalią literatūrą, o šiuolaikinė lietuvių kultūra drąsiai skinasi kelią į kiekvieną Lietuvos miestelį bei pasaulio didmiestį.

☞ Balandžio 16 d. Daugpilio universitete LMA tikrajam nariui Arvydui Virgilijui MATULIONIUI suteiktas Daugpilio universiteto *Doctor honoris causa* vardas.

sveikiname

Kaziui Kęstučiui Almenui – 80

Balandžio 11 d. LMA užsienio nariui prof. Kaziui Kęstučiui ALMENUI sukako 80 metų.

☞ Lietuvos mokslų akademijos prezidiumas ir Technikos mokslų skyrius sveikina Jus garbingo jubiliejaus proga. Beveik prieš 50 metų Jūs pirmą kartą apsilankėte Lietuvoje ir užmezgėte glaudžius ryšius su kolegomis Lietuvoje. Jūsų darbas Lietuvos energetikos institute ir vadovavimas Jūsų

R. Lazdyno nuotr.

iniciatyva įkurtai Ignalinos AE mokslinės saugos analizės grupei labai padėjo užtikrinti branduolinės elektrinės saugą ir patikimumą. Džiugu, kad kartu su Lietuvos energetikos instituto kolegomis atliktų darbų ciklas 2005 m. buvo įvertintas Lietuvos mokslo premija.

Linkime Jums, gerbiamasis Jubiliate, stiprios sveikatos ir naujų kūrybos polėkių.

Eugenijui Jovaišai – 65

Balandžio 24 d. LMA tikrajam nariui prof. dr. Eugenijui JOVAIŠAI sukako 65-eri.

🌸 *Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius nuoširdžiai Jus sveikina, švenčiantį gražių sukaktį.*

Linkime gyvybingos minties ir erdvės Jūsų tyrimams, Jums – energijos, stiprybės, išvermės, naujų atradimų džiaugsmo, visada sutikti tik gerus ir padorius žmones.

Tegu Jūsų darbai teikia asmeninį džiugesį, o mums visiems pasigėrėjimą Jūsų įžvalgomis ir moksline drąsa.

Antanui Kudziui – 90

Gegužės 19 d. LMA nariui prof. habil. dr. Antanui KUDZIUI sukako 90 metų. Gegužės 22 d. Jubilatas buvo pagerbtas LR Seime.

🌸 *Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo ir Technikos mokslų skyriaus nariai sveikina Jus garbingo devyniasdešimties metų jubiliejaus proga. Jūs esate neeilinė asmenybė, gabus, aktyvus ir iniciatyvus žmogus, kuriam būdinga siekti aukštų rezultatų mokslo ir kitose Jūsų interesų srityse, patriotiškumas, tvirta nenuilstama pilietinė pozicija. Mums ypač malonu pripažinti Jūsų aukštus pasiekimus statybų mechanikoje, medžiagų inžinerijoje, Jūsų sukurtą savitą statinių ir konstrukcijų patikimumo teoriją, leidžiančią prognozuoti konstrukcijų, statinių ir tiesinių tikimybinę saugą ir ilgaamžiškumą, suburtą šios krypties mokslinę mokyklą. Visuotinai pripažinti Jūsų nuopelnai rengiant ir propaguojant lietuvišką techninę terminiją. Jūsų užsienio kalbų mokėjimas labai pasitarnavo sudarant daugiakalbius terminologijos žodynus, tapusius paklausia retenybe.*

Linkime Jums, gerbiamasis Jubiliate, kuo puikiausios kloties, stiprios sveikatos ir naujų idėjų.

Aleksandrui Laucevičiui – 65

Gegužės 21 d. LMA tikrajam nariui prof. habil. dr. Aleksandrui LAUCEVIČIUI sukako 65-eri.

✂ *Lietuvos mokslų akademijos prezidiumas bei Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius nuoširdžiai sveikina gražios sukakties progą.*

Mes itin vertiname Jūsų indėlį į kardiologijos ir visos medicinos mokslo vystymą Lietuvoje, ypač kuriant specializuotos pagalbos sistemas ir teikiant skubią pagalbą pacientams regionuose.

Džiaugiamės Jūsų energija ir darbštumu kuriant aukščiausio lygio kardiologijos mokyklą Vilniaus universitete, tarptautiniu moksliniu pripažinimu. Dėkojame už aktyvią veiklą Akademijoje.

Linkime tolesnės turiningos veiklos, naujų kūrybinių idėjų, geros sveikatos, šviesių gyvenimo akimirkų.

Evaldui Nekrašui – 70

Gegužės 29 d. LMA tikrasis narys prof. habil. dr. Evaldas NEKRAŠAS minėjo 70 metų jubiliejų.

✂ *Ta proga Lietuvos mokslų akademijos prezidiumas reiškia padėką už fundamentalius pozityvizmo filosofijos tyrinėjimus, politinės filosofijos, politologijos mokslo Lietuvoje formavimą ir svarias Lietuvos valstybės politikos įžvalgas bei gaires, už nuoširdų bendradarbiavimą su Lietuvos mokslų akademija, Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriumi.*

Povilui Zakarevičiui –70

Birželio 14 d. LMA tikrasis narys prof. habil. dr. Povilas ZAKAREVIČIUS šventė 70 metų jubiliejų.

✂ *Lietuvos mokslų akademijos prezidiumas reiškia padėką už svarų indėlį į vadybos mokslą, verslumo ugdymo plėtrą Lietuvoje, aktyvų dalyvavimą atkuriant ir ugdant Vytauto Didžiojo universitetą, už nuoširdų bendradarbiavimą su Lietuvos mokslų akademija, Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriumi.*

Vidmantui Staniui – 60

Birželio 20 d. LMA tikrajam nariui prof. habil. dr. Vidmantui STANIUI sukako 60 metų.

☞ LMA prezidiumas bei Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius nuoširdžiai sveikina profesorių gražaus jubiliejaus proga.

Džiaugiamės Jūsų pasiekimais, neišsenkančiu kūrybingumu, darbštumu bei atliktais tyrimais, kurie įnešė svarų indėlį į agronomijos mokslo teoriją ir praktiką. Jūs sukūrėte naujus augalų selekcijos metodus, įdiegėte sveikos sodo augalų sodinamosios medžiagos dauginimo sistemą Lietuvoje, esate naujai išvestų braškių, juodųjų serbentų, trešnių veislių bendraautoris. Jūsų išleistos monografijos, mokslo ir mokslo populiarinimo straipsniai nepaprastai svarbūs šalies žemės ūkio pažangai. Kūrybingai ir sumaniai dalyvaujate LMA

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus veikloje. Ypač daug nuveikėte kurdamas biotechnologijos mokslo naujoves bei glaudžiai bendradarbiaudamas su kitų mokslo krypčių kolegomis.

Jubiliejaus proga linkime Jums stiprios sveikatos, naujų prasmingų ir turiningų darbų, kuo geriausios kloties Jums ir Jūsų gražiai šeimai.

Birželio 22 d. LMA Vrublevskių bibliotekoje įvyko LMA tikrojo nario Vidmanto Stanio publikacijų parodos atidarymas. Šventinį renginį pradėjo LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius dr. Sigitas Narbutas pasveikindamas dalyvius ir jubiliatą. LMA vyriaus. mokslinis sekretorius Vytautas Basys sveikino prof. V. Stanį ir įteikė LMA prezidiumo sveikinimą.

LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus nariai, sveikindami skyriaus narį jubiliejaus proga, pasidžiaugė profesoriaus pasiekimais ir nuopelnais Lietuvos žemės ūkio mokslui ir šalies agronomijos mokslų sklaidai bei palinkėjo prasmingų darbų, turiningos veiklos, stiprios sveikatos.

Apie prof. V. Stanio indėlį į biologijos, genetikos ir biotechnologijos mokslus Lietuvoje kalbėjo LMA narys Algirdas Sliesaravičius. Apie prof. V. Stanio mokslinę ir pedagoginę veiklą – kolegos iš LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės instituto, Aleksandro Stulginskio universiteto.

LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus mokslinė sekretorė Elena Narušytė

Leidinio redakcinė taryba: V. Basys, A. Bernotas, V. A. Bumelis, Z. Dabkevičius, F. Ivanauskas, D. Kaunas, R. Maskoliūnas, A. P. Piskarskas, V. Razumas (pirmininkas), A. Vasiliauskas, G. Žintelis

Leidinį rengė: S. Aukštinaitenė, A. Bagdonavičienė, A. Daučiūnienė, G. Griežienė, B. Jaskėlevičius, L. Milošienė, E. Narušytė, J. Olechnovičienė

Kalbos redaktorė A. Bagdonavičienė, nuotraukos V. Valuckienės, apipavidalino M. Datkunaitė

© Lietuvos mokslų akademija, Gedimino pr. 3, 01103 Vilnius
<http://lma.lt/>

Spausdino UAB BMK leidykla, J. Jasinskio g. 16, 01112 Vilnius

Tiražas 150 egz., nemokamai

ISSN 2029-5707

